

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI KSIĘGI STADNEJ KONI RASY MAŁOPOLSKIEJ W LATACH 2018 – 2019

1) Skład Komisji, zmiany w trakcie kadencji, liczba posiedzeń, zapraszani goście Komisja została powołana w dniu 24 lipca 2018 roku w składzie :

Bogdan Kuczejda (przewodniczący)
Katarzyna Wiszowaty (wiceprzewodniczący)
Andrzej Kosior
Andrzej Bieńko
Zenon Podstawski
Bogusław Dąbrowski
Agnieszka Szymańska

Po przejściu Pani Agnieszki na urlop macierzyński opiekę nad komisją z ramienia PZHK sprawowały Panie Kamila Żuchowska i Natalia Barska.

Zapraszani Goście :

Andrzej Stasiowski, Paulina Peckiel

W okresie sprawozdawczym odbyły się 4 posiedzenia Komisji Km oraz 1 wspólne spotkanie z komisjami sp i wlkp.

Głównym zadaniem komisji było dalsze wprowadzanie zmian w programie hodowlanym, ustalanie wspólnych stanowisk z pozostałymi kom. ras szlchetnych

W omawianym okresie dało się zauważyć pogorszenie się sytuacji rasy małopolskiej. Chociaż rasa ta, jedyna nasza rodzima rasa koni szlchetnych, ma swoich oddanych hodowców i bardzo silne zakorzenienie w tradycji i kulturze, musi zmagać się z konkurencją innych, krajowych i zagranicznych ras i ksiąg stadnych. O ile mogą one dowolnie korzystać z najlepszego materiału hodowlanego z całego świata, to hodowla małopolska jest zdana tylko na własne siły. W ostatnich dwóch latach liczba klaczy spadła o 100 sztuk, czyli 10% stanu z 2018 roku (około 1000 klaczy wpisanych do Księgi Głównej). Na szczęście liczba urodzonych źrebiąt pozostała na podobnym poziomie, natomiast zmniejszyła się też liczba kryjących ogierów. Mają one kluczowe znaczenie dla zapewnienia i podnoszenia jakości koni małopolskich a tym samym ich pozycję rynkową. Struktura wiekowa pogłowia 102 ogierów kryjących jest niekorzystna - 66% stanowią ogiery powyżej 15 lat, wiele z nich ma ponad 20 lat. Ogiery w wieku do 10 lat stanowią zaledwie 10%. Niestety, odczuwa się dotkliwy brak młodych ogierów z karierą sportową choćby na średnim poziomie. Przyczyną tego jest w dużej mierze bardzo słaba w ostatnich latach podaż ogierów z jednostek hodowlanych KOWR. Stanowi to poważny problem, ponieważ hodowla małopolska jest w ogromnym stopniu uzależniona od hodowli państwowej, z której pochodzi 40% reproduktorów i bez mała wszyscy ojcowie matek ogierów pochodzących z hodowli prywatnej. Mimo wielu obiecujących ogierków, jakie obserwuje się na Czempionatach w Białce czy Klikowej, tylko sporadycznie przystępują one potem do prób dzielności, ponieważ trening przekracza możliwości hodowców indywidualnych. Należałoby się zastanowić nad indywidualnymi dopłatami dla hodowców, których ogiery zajmują wysokie lokaty podczas Narodowego Młodzieżowego Czempionatu Koni Rasy Małopolskiej. Takie dotacje są o wiele bardziej uzasadnione niż np. te przyznawane w przeszłości do wyjazdów na pokazy w Pompadour. Rzekoma promocja koni małopolskich kończyła się sprzedażą najlepszych koni, które były tam prezentowane, czyli pozbywaniem się tego co dla tej unikalnej rasy jest najcenniejsze.

Niestety, z zadania zasilania hodowli reproduktorami nie wywiązują się stadniny KOWR, w ostatnich dwóch latach żadne ogiery wyhodowane we wspomnianych jednostkach nie uzyskały licencji na drodze próby polowej (nie przedstawione do kwalifikacji – Janów Podlaski, nie dowiezione na próbę – Walewice, nie zdały z powodu bardzo słabego przygotowania – Prudnik). Próby polowe zaliczyły dwa ogiery zaprzęgowe i trzy wierzchowe hodowli indywidualnej. Bardzo krytycznie należy ocenić działalność Stad Ogierów. Stada Ogierów posiadające ogiery rasy małopolskiej niechętni udostępniają je w teren, ale co gorsza, wysyłanie nasienia świeżego do hodowców nie odbywa się tak płynnie, jak powinno. Ponadto Stada nie zapewniają ogierom tej rasy rozwoju poprzez użytkowanie w sporcie na odpowiednim poziomie (starty ogiera 6 czy 7-letniego w klasie LL nie można nazwać sportem), a większość ogierów nie startuje wcale. Niepokojący jest fakt znacznego obniżenia poziomu startowego lub wręcz zaprzestania kariery sportowej utalentowanego ogiera, który trafia do SO.

Bardzo ważne niegdyś dla hodowli małopolskiej, sprywatyzowane SO Bogusławice nie posiada w ofercie żadnych ogierów małopolskich. SO Łąck, oddalone od ośrodków hodowlanych tej rasy, posiada zaledwie 4 ogiery i nasienie mrożone trzech. Hodowla małopolska praktycznie straciła kluczowe niegdyś dla niej SO Białka, ośrodek ten działa obecnie głównie jako stadnina koni arabskich. Zaistniała sytuacja znacznie ograniczyła dostępność ogierów dla hodowców poprzez oczywiste zmniejszenie stanu ogierów tejże jednostki KOWR. Obecnie Białka posiada zaledwie 4 ogiery małopolskie w wieku 14-18 lat i nasienie 6, również starszych, urodzonych w latach 80-90. Ustała też niegdyś prężna działalność sportowa tego ośrodka, zwolniono dobrego jeźdźca, a zatrudniony od niedawna utytułowany Jarosław Pawłowski zajmuje się działem odchovu źrebiąt. Sytuacja ta jest poważna, ponieważ wschodnia część kraju, będąca centrum hodowli małopolskiej, posiada słabą infrastrukturę weterynaryjną, a zatem możliwości uzyskania potomstwa na drodze inseminacji są mocno ograniczone. Nadzieje można wiązać z Klikowską Ostoją Polskich Koni, niestety posiada ona na razie tylko dwa ogiery małopolskie, w tym bardzo dobrej jakości, ogiera małopolskiego Aport, któremu zapewnia rozwój poprzez starty w zawodach, jednocześnie ogier ten jest cały czas dostępny dla hodowców.

Z tych też przyczyn hodowcy koni małopolskich coraz częściej uciekają się do krycia ogierami szlachetnymi półkrwi, których potomstwo łatwiej sprzedać. Grozi to dalszym zawężeniem populacji konia małopolskiego. Coraz częściej też, z powodu małej ilości ogierów małopolskich pozytywnie sprawdzonych w sporcie, zwracają się ku angloarabom francuskim. Szersze ich zastosowanie niekoniecznie musi poprawić walory sportowe pokolenia F1, ponieważ wiele z proponowanych do uznania wprawdzie ma niezłą karierę sportową, natomiast zawiodło w hodowli. Natomiast w dalszej perspektywie może prowadzić do krzyżowania wypierającego i utraty cennych cech konia małopolskiego jak dobry typ, uroda, ruch, a zwłaszcza charakter. Trzeba mieć na uwadze, że większość koni małopolskich użytkowana jest w rekreacji i tzw. małym sporcie, gdzie ta cecha jest szczególnie istotna.

Chociaż kariera sportowa koni małopolskich jest w znacznej mierze przypadkowa, a tylko nieliczni właściciele stać na profesjonalny trening, to startami na Mistrzostwach Polski Młodych Koni, szczególnie we wszechstronnym konkursie konia Wierzchowego nadal udowadniają swój potencjał rywalizując z bardzo mocną konkurencją, jaką stanowią konie importowane oraz szlachetne półkrwi.

Wyniki koni małopolskich w MPMK:

2018

MPMK-A

6-letnie: 4/5 m. og. Emark AA (All That Jazz - Emeraldal AA po Divisor xx)

MPMK-B

5-letnie: 2m. og.Lotos m (AA) (Diokles xo – Lawenda po Jalienny AA (FR)

MPMK-C

4-letnie: 1m. wał.Dolce Bie (BiegaczAA – Dolce Vita AA po Veloce de Favi AA (FR)

4 m. klacz Atlanta m (Huzar m (AA) – Amira m po Jurand m)

5-letnie: 4 m. klacz Hatteria II m (AA) (Huzar m (AA) – Hatta II m po Grey m)

8m. og. Lotos m (AC) (Huzar m (AA) – Lotta m po Top Gun AA (FR)

2019

MPMK-A

6-letnie: 2 m. og. Edam m (AA) (Chestnut Park All That Jazz xxoo- Emina m (AC) po Divisor xx)

MPMK-C

4-letnie: 7 m. wał. Birkut m (AA) (Dżihad m – Birma m po Hannibal m)

5-letnie: 3 m. klacz Kalabria m (AA) (Efekt m – Karoca m po Divisor xx)

5 m. klacz Juno m (AA) (Huzar m (AA) – Julita m po Divisor xx)

6-letnie: 2 m. klacz Hatteria II m (AA) (Huzar m (AA) – Hatta II m po Grey m)

Rozpatrzone wnioski hodowców o uznanie ogierów. Poniżej lista ogierów dopuszczonych do rozrodu:

W latach 2018 -2019 – wpłynęły wnioski o dopuszczenie do rozrodu ogierów:

w **2018** zgodę otrzymały trzy ogiery: dwa czystej krwi arabskiej (CZORT Z GÓR i NERON) oraz jeden pełnej krwi angielskiej (RUTEN)

w **2019 KSS** wydała pozytywne decyzje w sprawie dopuszczenia 2 ogierów – jednego pełnej krwi angielskiej (Camerun) – małopolskiego (Hannibal)

W 2019 roku pozytywnie rozpatrzone wnioski o uznanie 2 klaczy jako hodowlanych (Lucy i Aurora), które zostały opisane jako 2-letnie.

Opracowanie zmian w programach prób dzielności:

- Omówienie i przegłosowanie zmiany w programie hodowli dotyczącej przeprowadzania polowych zaprzęgowych prób dzielności ogierów.

Przedstawiona została propozycja wprowadzenia polowych zaprzęgowych prób dzielności dla ogierów, na zasadach próby dzielności ogierów śląskich oraz dla ogierów zakwalifikowanych do Programu Ochrony Zasobów Genetycznych na zasadach próby dzielności klaczy śląskich. Po krótkiej dyskusji Komisja jednogłośnie wyraziła opinie za wprowadzeniem do programu hodowli koni małopolskich polowych zaprzęgowych prób dzielności na zasadach prób dla ogierów śląskich bez względu na kwalifikacje ogiera do POZG.

– Opracowano propozycję próby terenowej dla ogierów 3-4 letnich grupa C

Przychylenie się do wniosku Zarządu Związku Hodowców Polskiego Konia Szlachetnej Półkwi, po przeprowadzeniu konsultacji z hodowcami koni sportowych, wnioskuje o zmianę w regulaminie prób dzielności.

Wniosek I

Proponujemy zmianę regulaminu prób dzielności (klacze i ogiery) umożliwiającą udział koni, odbywających próbę dzielności w zakładach treningowych lub w formie treningu polowego, w zawodach sportowych oraz innych imprezach hodowlano -wystawienniczych.

Uzasadnienie:

Zmiana powyższa ma na celu zapewnienie maksymalnych ilościowo i jakościowo stawek koni na wszystkich imprezach organizowanych przez Polski Związek Hodowców Koni, których terminy bardzo często pokrywają się z terminami trwania ZT. Pozwoli to także na bardziej racjonalne wykorzystanie środków przeznaczanych na premiowanie najlepszych koni uczestniczących w imprezach, gdyż z liczniejszej stawki łatwiej wytypować te rzeczywiście wybitne. Koniom pochodzącym od hodowców nie mających własnego zaplecza treningowego ani kadrowego taka zmiana często w ogóle umożliwi udział w zawodach czy imprezach hodowlano -wystawienniczych, gdyż wówczas będą mogli wykorzystać pomoc personelu ZT. Wyjazd konia z Zakładu Treningowego lub tym bardziej konia znajdującego się w treningu polowym, na krótką 1-2 dniową imprezę, nie tylko nie zakłóca cyklu treningowego ale przeciwnie - wzbogaca działania treningowe. Taka zmiana regulaminu pozwolić powinna także na podniesie frekwencji w zawodach kwalifikacyjnych do MPMK.

Działania towarzyszące.

Przy zmianie regulaminu za konieczne uznajemy:

1. Wprowadzenie obowiązkowej deklaracji hodowcy/właściciela że ponosi wszelką odpowiedzialność za ewentualne wypadki które mogą się zdarzyć w czasie trwania takiego wydarzenia.
2. Wprowadzenie konieczności zamieszczenia na listach startowych informacji, że uczestniczący w zawodach lub innej imprezie koń jednocześnie jest uczestnikiem ZT lub treningu polowego.

Wniosek II

Proponujemy zwiększenie liczby polowych prób dzielności dla ogierów, z jednej do dwóch w ciągu roku.

Uzasadnienie:

Zmiana powyższa ma na celu zapewnienie możliwości poddaniu próbie dzielności wszystkich tych ogierów, które w ciągu roku nie mogły zostać zaprezentowane w organizowanych próbach dzielności lub rywalizacji sportowej, albo też w wyniku splotu różnych czynników nie spełniły minimów kwalifikacyjnych. Analiza kariery licznych ogierów trenowanych na terenie naszego kraju w ostatnich latach wskazuje, że w wyniku często niezamierzonych, niezawinionych i nie dających się przewidzieć przypadków, nie są one kwalifikowane do hodowli. Dotychczasowe zasady uznawania ogierów do hodowli przesuwają możliwość uznania takiego osobnika co najmniej o cały rok. Także ogiery importowane, które nie zdążyły przyjechać do Polski na kwalifikację w dotychczasowej formule lub na kwalifikację do MPMK w danym roku, nie mają szansy zostać uznane na kolejny sezon hodowlany. Dodatkowa polowa próba dzielności mogłaby ten stan zmienić stanowiąc jednocześnie alternatywę dla tych polskich hodowców którzy ogiery, o których mowa powyżej, z braku innej możliwości, uznawali w księgach zagranicznych np. AES i Z. Dodatkowa polowa próba dzielności mogłaby być także forum, na której prezentowane byłby razem wszystkie ogiery, które w danym roku zdały alternatywne formy próby dzielności (MPMK, trening wyścigowy itd.).

Działania towarzyszące.

Przy wprowadzeniu dodatkowej polowej próby dzielności za konieczne uznajemy:

1. Całkowite koszty uczestnictwa w takiej polowej próbie dzielności ponosiłby właściciel ogiera, a trening ogiera przed próbą nie byłby w jakikolwiek sposób dotowany, także w przypadku uznania go do hodowli.

Obowiązkowe zmiany do programu hodowlanego

„Działy zamieniono na linie,

należy zamieść sekcję główną + sekcja dodatkowa zwana dalej księgą wstępną
klasy ogierów i klaczy + księga główna źrebiąt

W rozdziale „metody oceny użytkowej” mają się znaleźć - ocena źrebiąt pod matkami, roczniaków i dwulatków

Wszystkie warunki wpisu do ksiąg mają się znaleźć w jednym rozdziale.

Podsumowując przed komisją stoją trudne w realizacji i obecnej rzeczywistości zadania.

Pruchna 28.05.2020

Przewodniczący komisji Bogdan Kuczejda